

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 16 K.
Negyedévre ..... 4 " "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 " "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatala
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 167. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 1914 július 23

Árfolyampolitika.

(K. Ö.) Háborút nem viseltünk, háborút nem veszítettünk és államkötvényeink árfolyama alacsonyabb, mint Bulgáriáé, mely háborút veszített. Állami járadékunk legkisebb árfolyama 78 25 százalék volt, ami szégyenére válik a pénzügyi politikáknak, mert ez az alacsony árfolyam nem az általánosan tapasztalható pénzszüke, hanem egészen más körülmény kifolyása.

Ugyanis az állami járadék árfolyama, mint minden pénzügyi árucikké a kereslethez és kínálathoz igazodik. Már pedig a mi pénzügyi politikánk mindent elkövet, hogy a járadék kínálata nagy, a kereslete pedig kicsiny legyen. Ennek következménye, hogy olcsón kell eladni. Nincs aki a járadékkal törődne. Az állam nem vásárolhatja vissza, hisz azért bocsájtotta ki, hogy pénzhez jusson. A Rothschild-csoport és a németországi pénzesoportok zsebre vágják az elhelyezési és közvetítési hasznot és azután saját sorára bizzák. A nagy publikumnak nem kell a járadék. Pénzével elmegy a takarékbba és bankba. Ausztria előrelátóbb mint mi. Függetleníti magát a Rothschild-csoporttól, járadékait elhelyezi a külföldön és ez kifejezésre jut az osztrák járadék árfolyamában, mely 2 és fél százalékkal magasabban jegyez, mint a magyar járadék.

Az állami járadékok árfolyamának biztosítása elsőrangú állami érdek. Az árfolyam kifejezője az ország gazdasági helyzetének és hitelképességének. A pénzügyi politika

elsőrangú feladata olyan intézkedéseket életbeléptetni, melyek a járadékok árfolyamát a lehetőség szerint tartják. Vagyis nemzetiségi árfolyampolitikát kell csinálnunk. Ebben az irányban nálunk semmi sem történik. A nyugati államok, melyek hozzánk képest vagyonos államok, mindenképpen azon vannak, hogy a járadékok árfolyamának esését megakadályozzák. Ami bizonyára úgy érhető el, ha a járadék kezelését megnagyobbítjuk.

Poroszország úgy segít magán, hogy minden állami engedélyezésnél kiköti, hogy az engedélyes a vállalat mobil tőkéjének egy részét állami kötvényekbe tartozik fektetni.

Törvény kötelezi továbbá a tüzbiztosítási intézeteket, a birodalmi biztosítási intézetet, az ipari és mezőgazdasági balesetbiztosító intézeteket és az állami és magánhivatalnokok biztosítási intézeteit, hogy vagyonuk egy negyed részét államkötvényekbe fektessék. A porosz kereskedelmi és iparkamarák pedig törvényjavaslatot dolgoztak ki, mely szerint a takarékpénztárak a betétek 20-30 százalékát óvadékképes papirokba tartoznak fektetni, de az óvadékképes papiroknak háromötöd részének államkötvénynek kell lennie.

Mikor Angolországban a járadék esni kezdett, oly irányu mozgalom került felszínre, melynek célja volt az óvadékképességet az összes papiroktól megvonni és kimondani, hogy csak az állami kötvények óvadékképesek. Ez a radikális intézkedés nem lépett ugyan életbe, jellemző azonban a pénz-

ügyileg független Angliára, hogy a legmesszebbmenő intézkedésektől sem retten vissza, ha arról van a szó, hogy a járadék árfolyamát megvédelmezze.

Olaszországban úgy akarnak a járadék árfolyamára hatást gyakorolni, hogy a hazai tőke lehetőleg az olasz járadékban keres elhelyezést. Ausztriában pedig több oly törvényes intézkedés van, mely a járadékok kötelező elhelyezését biztosítja.

Nálunk a póstatakarékpénztár szerény járadékpolitikáján kívül semmi sem történik. Pedig nem ütközne nagy nehézségbe, ha olyanféle intézkedéseket léptetnék életbe, mint azt Poroszország tette. Elsősorban, ha a biztosítóintézeteket és takarékpénztárakat törvényhozásilag arra kényszerítenők, hogy a tartalékok és betétek egy részét államkötvényekbe fektessék. Az állami járadékok iránt való kereslet ezzel megnövekednék és nem kellene attól tartanunk, ami most is történik, hogy a külföldről való visszavonulás az árfolyamban oly nagy pusztítást vigyen véghez. Ami csak azért lehetséges, mert nincs aki a visszatérülő anyagot felvénne. A nagy bankoknak az állam arra jó, hogy kamatmentes betétet kaphassanak, de arról tudni nem akarnak, hogy az állam hitelképességének fentartásához hozzájáruljanak. Pedig az állam hitelképessége a bankok haszna. A járadék alacsony árfolyama pedig mindkettő gyengesége.

Mentőszekrények

minden nagyságban felszerelve a belügy-
miniszeri rendeletnek megfelelően felszerelve **5 K-tól 32 K-ig**
ugyszintén hiányzó részek pótlása legolcsóbb áron

FARKAS ISTVÁN

„Apolló“ drogeriája

NAGYVÁRAD,

Rimanóczy palota—Rákóczi-ut.

ORSZAGGYULÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, júl. 22.

Beöthy Pál elnök fél 11-kor nyitotta meg az ülést. Bemutatta Rosa Izsó szegedi képviselő mandátumát.

Napirend előtt Rajacsics József báró horvát képviselő kért és kapott engedelmet a felszólalásra.

A szerajevói merénylet.

Rajacsics József: Szmracsányi interpellációjára reflektál. Szmracsányi nem várta be a szerajevói vizsgálat eredményét, ami helytelen kombinációkra terelte őt. Szmracsányi tartózkodott attól, hogy az egész szerbséget tegye felelőssé a merényletért, de a boszniai kormányzatnak tulajdonította a merényletet. Helyeselte Kállay rendszerét, akinek politikája elégtelenséget keltett. Buriánnak és Bilinszkynak köszönhető a hazai szerbeknek a monarchia iránt való ragaszkodása.

Ezen politika alapján kell megítélni a boszniai kormányrendszert, nem pedig a merénylet alapján. Jó rendőrség megakadályozhatta volna a merényletet. Ellentmondás az, hogy egyfelől azt állítják, hogy nem teszik felelőssé a szerb nemzetet a merényletért, másfelől rendszerváltozást sürgetnek. Szmracsányi interpellációjában vallási intoleranciát lát.

A szerb diákról beszélt ezután, hogy a nagy szerb propagandának nem lesznek hívei a monarchiában, csak a nemzeti életbe való törekvésüket nem szabad megakadályozni.

Rakovszky István közbeszól.

Tisza István: Halljuk!

Felkiáltások a munkapárton: Halljuk! Halljuk! Nagy zaj az ellenzéken.

Rakovszky István: Már közbeszólni sem szabad!

Rajacsics József: Nem anyanyelvem a magyar, azért mondtam nemzetiség helyett nemzetet.

Egy hang: Akkor ne legyen magyar képviselő!

Rajacsics József: Az Omladina című egyesületről Szerbiában mit sem tudnak. Ilyen egyesület Szerbiába nincs, Bilinszky erős kézzel fogja a diákokat, de arról nem tehet, hogy azok kimennek Szerbiába és bombával térnek vissza. Itt a rendőrség a hibás. A Pribicevicsek közül Milánt nem ismeri. Valerian szerzetes és képviselő, Adám pedig főszolgabíró és lapszerkesztő, de politikai cikkeket nem ír. A Pribicevicsek nem politizálnak. Őt kérték fel, hogy tiltakozzon ez ellen a vádak ellen. Felszólítja nevükben Szmracsányit, hogy vádjait bizonyítsa és ne gyanúsítsa őket ártatlanul.

Ezután áttérnek a napirendre, a bélyeg-törvény 38. §-ára.

Justh János: Kimutatták, hogy igazságtalan az illeték emelés. Itt derül ki, hogy a javaslat antiszociális és ügyvédellenes.

Szalay László: Részletesen fejtegeti, hogy mik csökkenthetnék a perek számát.

Beöthy Pál elnök figyelmezteti, hogy ez nem tartozik ide. (Nagy zaj a baloldalon.)

Szalay László: Megérti az elnököt, mert aki nem ismeri a kérdést, nem tudja mi tartozik a vitához.

Elnök: Meg tudja és megfogja ezután is itélni.

Sümegei Vilmos: Dehogyan ért hozzá. Ne zavarja a szónokot.

Elnök: Rendreutasítja.

Szalay László: Polemizál a §-hoz fűzött indokolással. (Elnök újra figyelmezteti.) Elnöknek ugylátja szándéka, hogy beszédjében megakadályozza. (Nagy zaj.) A bűnügyi és adóügyben kiállított meghatalmazások illetékmentességét kívánja.

Sághy Gyula: Elfogadásra ajánlja, az összes ellenzéki módosításokat.

Polónyi Dezső: Fejtegette, hogy az illeték szabályozás nálunk oly bonyolult, hogy a pénzügyminiszteriumban csak egy ember ismerte ezeket, az is meghalt.

Elnök: Ezzel a témával tessék szakítani.

Polónyi: Joga van erről beszélni.

Elnök: Ne feleseljen.

Kitör a vihar.

Polónyi Dezső: Csak akkor állok el a jegyzőkönyvtől, ha megvonják tőlem a szót.

Elnök: Tiszteletlen viselkedéséért megvonom a szót, kérde a Házat, hogy mentelmi bizottsághoz utasítsák-e?

Óriási láрма az ellenzéken, elnök folyton cseppet, munkapárt betódul, feláll.

Elnök: A Ház Polónyi Dezsőt a mentelmihez utasítja. Felszólítja Polónyit, hagyja abba beszédét.

Polónyi Dezső: Az elnök a házszabályokat sem tudja, csak izgágáskodik. (Úti az asztalt.)

Palugyay Mór: Igaza van Polónyinak. Az elnök hazudik.

Elnök indítványára Polónyit és Györffy Gyulát a mentelmihez utasítják.

Polónyi Géza: Neki akartam menni az elnöknek, látva ezt a hallatlan eljárást. Nem is lehet másképp, le kell ezzel az elnökséggel személy szerint számolni.

Andrássy Gyula gróf nagynehezen lecsillapítja a képviselőket.

Kofaperek és becsületsértés.

Benedek János után Novák János szól a 29-ik §-hoz. A kis emberek sérelmét látja e §-ban. Az előadó a kofapereket és becsületsértéseket egy kalap alá vette. Pedig tudnia kell, hogy kofaperek azok, amelyek az asszonyok közt vannak. (Derűtség.) Becsületsértés pedig, ha engem lopással vagy sikasztással vádolnak. Vannak ugyan nagyállású emberek, ha megvádolják, addig nem mennek bírósághoz, míg nem piszkálják őket. (Kiáltások a baloldalon: No, csak ki vele! Kiről beszél? Lukács Lászlóról?) — hát igen, Lukácsról... (Élénk derűtség és tetszés a balon.) De engem egyszer megbiztak egy kis pénzkezeléssel és valaki megvádolt, hogy elloptam. Én bizony nem hagytam, bepereltem. Igaz, hogy visszavágtam...

Elnök: Kérem, ilyen példák talán még se valók a részletekhez.

Novák János: Hát milyen példát hozak fel? Meg kell világítanom a különbséget a kofaper és becsületper közt. Ne vette volna egy kalap alá az előadó ur, nem ugrottam volna át a kerítésen. (Derűtség, tetszés a balon.) A kis emberek vannak sujtva legjobban a bélyegezéssel. És megint egy példát kell felhoznom, mélyen tisztelt elnök ur. Egyik földimnek a háza magas dombon áll. Jön egy nagy eső, az udvarról kifolyik a trágyalé, a másik földim portájára. Már most mi történik? Beperlik. Pedig hát mit tehet ő, hogy olyan irgalmatlan eső esett? Elitéli, ő is törvénybe megy ellene s ezért már bélyeget kell neki ragasztani. Ez már csak igazságtalanság. — Ilyen törvényt a

népjogok kiterjesztésének nevében — nem szavaz meg, hanem módosítást ad be, hogy ha a fél maga adja be a pert, arra ne kelljen bélyeget ragasztani.

Springer Ferenc és Pető Sándor jogi szempontból ellenzik a §-t, lehetetlen az, hogy büntető perben, mikor a fél védekezik, erre az államhatalom kényszeríti, sokan alaptalanul — az ügyvédi meghatalmazásra bélyeget tegyen.

Balogh Jenő igazságügyminiszter szerint mindenütt megvan ez a meghatalmazási bélyeg. De különben is a védelemnél a védőt szóbelileg is belehet jelenteni s akkor már elesik a bélyeg. Kéri a § változatlan elfogadását.

A Ház a § t változatlanul fogadta el.

A 29-ik paragrafustól az 55-ig kisebb módosításokkal fogadták el a javaslatot. Az 55. szakasznál az elnök megszakította a vita folytatását.

Szász Pál a mentelmi bizottság előadója bejelentette, hogy Polónyi Dezsőt és Polónyi Gézát 35 napra kizárták a Házból Palugyait pedig jegyzőkönyvi megróvásban részesítették.

A bejelentések tudomásulvétele után Tisza István szólalt fel.

A szerajevói merénylet és a lefokozott ország.

Tisza István elsősorban a szerajevói merénylet alkalmából bejelentett 3 interpellációra válaszol. Kijelenti, hogy eddig még nem volt módjában érdemileg válaszolni, és ez még most sincs módjában, de kilátás van rá, hogy nagyon rövid idő alatt be fog számolni a tett lépésekről. Különben most az ország érdeke is úgy kívánja, hogy erről egyelőre ne adjon felvilágosítást.

Mezőssy Béla: A szerajevói merényletért a jelenlegi kormányokat vádolja. Kéri tehát, hogy hasson oda, hogy a királyt ne nyugalmazott kegyelmes urak lássák el tanácsokkal és irányítsák az országot.

Tisza István Mezőssy felszólalásában kifogásolja, hogy éppen a jelenlegi kormányokat sőt személyeket Buriánt és Bilinszkyt is vádolja és eljárásukat kritika tárgyává teszi. Az ilyen magatartás nem más, mint az, amit a multban is tettek, hogy lefokozták az ország becsületét.

Nagy zaj tört erre ki, mire az elnök két képviselőt a mentelmi bizottság elé utasított.

Tisza István kijelenti, hogy amit mondott, bizonyítani is tudja. A király tanácsadóiról mondott dolgot pedig bécsi lapból vett alaptalan vádnak mondja. Andrássy felszólalásaira válaszolva, hangoztatja, hogy eddigi 30 éves politikai multja azt bizonyítja, hogy az ország presztizsének sokat tett s addig nem hajlandó megtenni azt a lépést, amit az ellenzék vár tőle, a távozását, ameddig a hatalom ezt nem kívánja.

Mezőssy Béla válaszol Tiszának az ország becsületének lefokozására tett kijelentésére, majd a választásokra tér át, amikor azt állítja, hogy a mostani többséget az állam pénzből választották meg. A parlamenti őrséget tartja az országbecsület legnagyobb lefokozásának.

Tisza István: Parlamenti örök az angol képviselőházban is voltak. Ami pedig az állam pénzből való megválasztást illeti, arról csak annyit mond, hogy aki ilyeneket állít, arra nem tud kellő jellemzést találni, mert nem talál megfelelő parlamenti kifejezést rá.

Mezőssy Béla: A vita hevében csuszott

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

ki a kifejezés, azt akarta mondani, hogy az állam kasszáját illető pénzből választották meg őket.

Andrássy Gyula nem helyesli a közigazgatás reformját most ebben a szomorú helyzetben akarják tárgyalni.

Tisza István kijelenti, hogy már a mérnyelet előtt megkezdtek a tárgyalást és most az egész ország kívánja annak folytatását.

Rakovszky István felszólítja Tiszát, hogy csináljon békét.

Tisza István kész békét csinálni, csak ne oly frivol módon követeljük azt. Vessünk fátyolt a multra és tegye lehetővé az ellenzék a komoly tárgyalásokat.

Ezzel az ülés éjjel 11 órakor véget ért.

Monarchiánk és Szerbia.

Vizsgálat Szerbiában.

A N. W. Tgbl. vezetőhelyen cikket közöl, melyet állítólag a monarchia vezető helyéről inspiráltak:

Konfliktus van legfontosabb létérdekeink és a Szerbiában makacsul követett tendenciák között és a tisztázás föltétlenül szükséges. Ez, beismerjük, Szerbiának nem lesz kellemes, mert magától értetődik, hogy nagy áldozatot kell hozni önértetének és ezt a nagyszerbség hiveinek magasra felcsigázott hiusága csak sérelmesnek tekintheti.

A belgrádi agitáció azon alapszik, hogy Szerbia túlértékeli magát és ha ebben nem állítják meg, kemény összeütközésbe kerül a való élet tényeivel.

Ilyen taktikába többé nem megyünk bele és nem is szabad belemennünk. Teljes világosságot kell teremteni közte és mi közöttünk végre-valahára, elég későn.

Szerbiának alaposan le kell mondania sok mindenről és azok után, amik történtek, ennek a lemondásnak rendkívül határozottnak és mélyrehatóknak kell lennie.

Szerb álláspont.

Belgrád, július 22. Azt a hírt, hogy az Ausztria-Magyarország és Szerbia között már ismételt bejelentett diplomáciai nézetváltás már a legközelebbi időben meg fog történni, a szerb politikai körök nyugodtan fogadták. Utalnak arra, hogy a monarchia esetleges követelését, hogy indítsanak bírói vizsgálatot egyes szerb állampolgárok ellen, szerb részről bizonyára teljesíteni fogják. Belgrádban úgy vélik, hogy a diplomáciai eszmecsere nem terjedhet olyan területre, amely diplomáciai szempontból járhatatlan, vagyis nem lehet szó olyan kérdésekről, amelyek a megegyezést eleve kizárják.

A szerb hadkötelesek behívása.

Fiume, július 22. Fiumében mintegy harminc hadköteles szerb alattvaló él, akiket tegnap közvetlen levélbeli behívó alapján szolgálatra idézett a szerb hadvezetőség. A két esztendő előtti mozgósításnál a fiumei szerb konzulátus kézbesítette a hadkötelesek behívóját, most e közvetítés elmaradt és a behívó egynesen Szerbiából érkezett. A behívottak közül néhányan megjelentek a rendőrségen és bejelentették, hogy a parancsra nem engedelmességek, mert nem hajlandók Magyarországot elhagyni.

Nyugalom Belgrádban.

Belgrád, július 22. Belgrádban ma teljes a nyugalom. Giesl báró osztrák-magyar követ Belgrádban van, de hogy a monarchia jegyzékét mikor kapja meg és adja át a szerb kormánynak, arról itt még semmi hír nincs. A jegyzék tartalmát sem ismerik és a bécsi lapokban megjelent részleteket nem tartják autentikusoknak.

Tuzlából indult a propaganda.

Tuzla, július 22. A nagyszerb propaganda főszékhelye, az a hely, a honnan Belgrád az egész Boszniát e propaganda céljaira behálózta, Tuzla volt.

A tegnapi házkutatásoknál nagyfontosságú és súlyosan kompromittáló adatok kerültek napvilágra, jóllehet bizonyos, hogy a terhelő adatok, bizonyítékok jórészt a bünyösök már eltűntek.

Az eddig talált iratok, levelek kétségtelenül bizonyítják, hogy a belgrádi körök közvetlen befolyással voltak a boszniai propagandára.

A mozgalom egyik fővezére a Gráiban letartóztatott Csubrilovics orvos volt, de nagy szerepet játszott három itteni gimnáziumi tanár is. Hogy milyen biztonságban érezték magukat az összeesküvők, mutatja, hogy egy csoportképen lefényképezették magukat. Minden házbán, a hol eddig házkutatást tartottak, találtak egy forradalmi kátét, mely részletes utasításokat tartalmaz, hogy kell titkos jeleket adni, hogyan kell a forradalmi eszméket propagálni stb. E káté címlapján Sándor szerb trónörökös délcegtartású képe van.

Tuzlából tegnap százötvenhat személyt utasítottak ki, közöttük sok szerb zenészcigányt, a kiket a szerb határra toloncoltak.

Tovább hintik a szabadkőműves maszlagot.

*

A Tiszántúl tegnapi számában szóváltette, hogy az ipariskolai tanfolyamot hallgató tanítókat megterhelik még egy kurzussal. A Társadalomtudományi Társaság csatárjai nem tudták békén nézni, hogy 50-60 tanító jött ide össze az ország különböző vidékéről és 6 róluk nem vesznek tudomást.

Nosza mentek a sereghajtók a korifeusokhoz, hogy ne hagyjuk érintetlenül ezeknek a józan gondolkozású tanítóknak a lelkét. Tartsunk előadásokat a számukra. Hadd vigyék el szerte az országba a hírt, hogy milyen erős lábbon áll itt a radikális ügy, milyen fáradhatatlanok a páholy lovagjai s hogy milyen bátran küzdenek a reakció ellen.

Ez a felbuztatás kimaradt tegnapi hirdásunkból. Tegnap ugyanis úgy hírelt, hogy a Társadtud. társaság minden meghívás nélkül jelentkezett a tanítók boldogítására. Most aztán kibujt a szög a zsákból. Kiderült, hogy a váradi tanítók szabadmaltérező frakciói agitáltak, hogy legyenek ilyen előadások. Hír szerint a legközelebbi hétfőn délután lesz.

Igy még súlyosabb az eset, mert a váradi tanfelügyelőségnek nem volna szabad megengednie, hogy a komoly studiumtól elvonják a tanítókat holmi bombasztikus frá-

zisok meghallgatására. Nem azért fizeti az állam ezt a tanfolyamot, hogy ennek a köpenyge alatt a szabadkőművesek is „tanítsanak.”

Az uszoda.

Nem kell közös fürdő!

Azoknak akik, a város falai között kénytelenek tölteni a kánikulát, akik nem utazhatnak el a nagyon drága idegen, vagy a még drágább magyar fürdőhelyekre, azoknak egyetlen szórakozás: az uszoda. Férfiak és nők százai keresik fel naponként az egyetlen szabadfürdőt, a melynek látszólag csak egy hátránya van, az hogy kinn, a Bunyitay-ligetben, a várostól messze fekszik. Már többször hangzott fel emiatt panasz, de mert a város nem tudja megoldani a tervbe vett betonuszoda kérdését, elhaláltak a panaszok és a közönség bele-törődve kényelmetlen helyzetébe, nagyszám-ban gyalogol ki naponként a ligetbe.

Most azonban új, szokatlan ok miatt panaszkodnak a fürdőzők. Különösen a hölgyek. Arról van szó, hogy az uszoda személyzete nyugodtan türi a férfiaknak, a női osztályba való átrándulásait. A fürdőlegények, az uszómesterek szemet hunynak és a fiatal ficsurok, akik monoklival az szemükön vesznek napfürdőt, átmennek a női osztályba, ahol éktelen sikongatással fogadják őket.

A sikoltozók 99 percentje szemérem érzetből, nőiességből kifolyó szégyenkezésében sikolt, míg egy percentje azért mert, ha nem is tetszik neki az izléstelen hecc, de nem is szégyenkezik.

Nem akarjuk bántani, illetve zavarni az izléstelenek szórakozását, de lehetetlen szót nem emelni ez ellen a cigánytempó ellen akkor, mikor a hölgyek tulnyomó része undorodik az ilyen „szórakozás”-tól.

Lehet, hogy azt fogják mondani, hogy a Balatonon, vagy a tenger mellett ez a legtermészetesebb valami, de azt nem tagadhatja senki, hogy ilyesminek a városban történni nem szabad. A tenger mellett nyaralók izlése a vagyonuk segítségével degenérálódott annyira, hogy közös napfürdőt, közös fürdőt kívánnak. De a nyárspolgárok még nem tartanak ott. Különösen a 16-18 éves leányok nem, akik az uszodába járók 80 percentjét teszik.

Saját szemünkkel győződünk meg erről. Fialtal, fejletlen leánykák, akik az egészségük érdekében járnak fürödni, nem maradhatnak az uszodában, mert a szemtelen megjegyzéseket kiabáló férfi, illetve suhanc vendégek nem hagynak nekik békét. A félig felöltözött, fésülködő nőket sem kimélik úgy, hogy alig mernek már megjelenni az egyetlen uszodában is.

Csudálkozunk a rendőrségen, hogy ez erkölcstelenséget, amely a polgárság szemérem érzetét sérti, nyugodtan türi, holott, már nem egy felszólalás, nem egy panasz történt.

Csudálkozunk a tulajdonoson, aki egy pár éretlen gyerek kedvéért kockára teszi az uszodája jóhírnevét.

Elvárjuk, hogy a két osztályt összekötő ajtót elzárják és hogy a személyzet szigorú utasítást kap a férfiak távoltartására.

Nem vagyunk sem Abbaziában, sem pedig a pápuák között.

Öngyilkosság az öngyilkos temetésén.

„Meglöttem magamat.“

Kettős véres, halállal végződő eseményről adott jelentést hegyközülaki tudósítónk.

Az esetek annál nagyobb megdöbbenést idéztek elő a kis községben, mert lényegileg semmi összeköttetésben nem voltak egymással a szerencsétlen tettesek.

Hétfőn reggel történt, hogy Hegyközülakon megjelent *Furulyás István* 21 éves legény és meglátogatta *Szöke Juliánna*-t, akivel rokonságban állott. Délig együtt beszélgettek, majd a fiu aludni ment a szőrös kertbe. Ez alatt a leány oda lopózott és a legény zsebéből ki vette 9 mm.-es revolverét s azzal visszatért szobájába. Pár pere múlva nagy dörrenésre lettek figyelmesek a szomszédok, akik ijedten rohantak a leány szobájába. *Szöke Julianna* sápadt arccal mozdulatlanul ült egy lócán s kezében a revolvert tartotta.

— Micsoda lövés volt itt? — kérdezte a legelső belépő.

— Én löttem meg magamat. Isten áldja meg magukat. Felelte a leány, miközben gúnyosan mosolygott a kérdezőre. Azt hitték tréfál a leány. Mikor azonban közelébe értek, egyszerre megszédült s eszméletlenül vágódott végig a földön. Ruhája alól ömlött a vér. Azonnal orvosért küldtek, mire azonban megérkezett a segély, a leány már meghalt. Az előjáróság a csendőrséggel karöltve megállapította, hogy *Szöke Julianna* gyógyíthatlan betegségben szenvedett s emiatt követte el cselekedetét.

A megdöbbenés leányának tegnap délelőtt volt a temetése. Ott volt az egész falu népe. Mikor a gyászmenet kiért a faluból, a közönség soraiból kiugrott *Lukács Imréné* és futásnak eredt. Senki sem tudta, hogy mi indította az asszonyt a futásra.

Tegnap délután az arató munkások egyike vizért ment a mezőn lévő kútra és a vederből jót ivott. Mikor már eloltotta szomját, akkor vette észre, hogy a kút körül egy teljes női öltözet van.

A munkás körül nézett s mikor nem találta a ruha gazdáját, akkor gondolt rá, hogy esetleg a kútban is lehet. Jelentést tett a dologról az előjáróságnak, honnan azonnal vasmacsákkal jöttek ki és kutatni kezdtek a kútban. Kutatás közben oda érkezett *Lukács Imre* a fiával és érdeklődött a munkásoktól, hogy nem látták-e a feleségét. Majd mikor megmutatták neki a kút mellett lévő ruhákat, azokban a felesége ruháira ismert.

Most már kétszeres erővel folytatták a kút átkutatását. Félórás kísérletezés után a vasmacska súlyos tárgyba akadt. Az előjáróság két embert küldött le a kútba, akik fel is hozták a súlyos tárgyat, *Lukács Imréné* hulláját. A hullát hazaszállították. A kutat lezárták.

A nyomozás során kiderült, hogy *Lukácsné* agy bajban szenvedett már régebb idő óta és most *Szöke Julianna* a temetésén lehet, hogy a nagy hőségtől heves agygörcsök vettek erőt rajta és ennek következtében követte el borzalmas cselekedetét.

A vidéki járásbíróóság új helyisége

A nagyváradvidéki járásbíróóság már nagyrészt átköltözött az *Andrényi-palota* II. emeletén levő új helyiségébe. A régi garashidon átmenve, elég közel van a palota, s ennek első kapuján át lehet feljutni a II. emeletre. Felérve, szemben találjuk a 3—7. számmal jelzett ajtót, mely egy előszobába vezet, melyből 5 szobába nyílnak az ajtók. Ezeknek a szobáknak az ablakai a Körözstre nyílnak, s pompás kilátás nyílik innen a *Kálváriára* és a kanyargós *Körözstre*. A sarokszoza *Marosi Endre* vezető járásbíró szobája, mellette van a tárgyalóterem, itt van elhelyezve a hagyatéki ügyosztály. Az egész Körözs felőli részt ez az ügyosztály foglalja el.

Az udvaron körülfutó nyitott folyosóra kilépve, baloldalt az első ajtó egy előszobába vezet.

A 13. számú szoba *Sztachó Károly* járásbíró szobája, mellette a tárgyalóterem s a mellett az Sp. I. jelzésű ügyek jegyzői irodája.

A folyosón tovább menve, a folyosóról nyíló második ajtó vezet a *Hermann Aladár* törvényszéki bíró szobájához, aki a fiatalkoruak bíróságának elnöke. Itt van a tárgyaló terem is, hol a fiatalkoruak bűnügyeit tárgyarják. Emellett van *Urszinyi József* járásbíró szobája is.

A folyosó legvégén van a járásbíróóság büntető osztálya. A folyosó végén, a szemben levő falon ott van a jelző tábla: Bűnügyi osztály. A folyosóról itt is előszobába lépünk, melyből a szemben levő ajtó *dr Máté György* járásbíró szobájába vezet. E szoba mellett van a bűnügyi tárgyalóterem. E mellett van *dr Petersberger Pál* önálló jegyző szobája. A Nagypiac tér felőli sarokszobában a bűnügyek kezelőjének irodája talált elhelyezést.

Osszesen 22 szobából áll a járásbíróóság új helyisége. Az épület egész második emeletét elfoglalja a Deák tér hosszában a Nagypiac tértől a Köröspartig.

A szobák parkettezve vannak, a falak tapétázva. A tárgyalótermek, a bírák szobái elég tágasak, mindenik mellett külön mosdószobák. Csak egy baj lesz: ezek a szűk, kis előszobák nem elég tágasak a várakozó, jogkereső közönségnek. Egy-egy tömeges tárgyalásra oly nagy számmal jönnek be a vidékiek, hogy lehetetlen lesz ezekben a szűk előszobákban megférniük. Külön váróterem pedig alig különíthető el, mert ez a nagy helyiség is éppen csak hogy magának a járásbíróóságnak elég.

Véres harc egy darab földért.

Levágta az ellenfele két kezét.

Belényes mellett, *Varaskó* község határában van *Mocok Péter* földje, közvetlen mellette pedig *Pánti Hannáné*. A szomszédok évről-évre megférték egymás mellett, művelték a kis földdarabokat míg csak oda nem érkeztek a tagosítók.

A tagosításnál ugyanis kiderült, hogy az egymás mellett levő két föld egy gazdájé és pedig *Mocok Péteré*. *Pánti Hannának* csak egy keskeny szalagot lehetett volna művelnie, a többi a férfit illette. Eredetileg évtizedekkel ezelőtt tényleg nagyon kis birtoka volt az asszonynak, de szántásnál minden évben hozzászántott egy darabot a szomszédos *Mocok* földjéből, úgy, hogy végre megfelezték a kis buzaföldet.

A tagosításnál kisült a turpisság és *Mocok Péter* visszafoglalta jogos tulajdonát. A tavasszal bevette és tegnap learkarta aratni az életet. Hajnalban ment ki, hogy hozzá-

fogjon az aratáshoz, de legnagyobb meglepetésére, ott találta már *Pánti Hannát*, aki egy élesrefent sarlóval javában vágta az általa vetett buzát.

Mocok természetesen nem akarta engedni az őt illető termést, követelte, hogy *Pánti Hanna* hagyja abba az aratást. Az asszony azonban hallani sem akart róla. A föld iránti szeretete, vagy a tél nyomora készítette, de szembeszállt *Mocokkal*. A férfi vitakozott, de nem nyult az asszonyhoz, aki valósággal dühöngött, hadonászott az éles sarlóval.

Nagyon közel lehetek egymáshoz, mert egyszer csak *Mocok Péter* véresen esett a vitás buzaföldre. Mindakét kezét csuklóból lesarlózta *Pánti Hanna*. A két csonka kéz az ájult ember mellett hevert a földön teljesen elválasztva a kartól.

A csendőrség azonnal letartóztatta a vérengző asszonyt, a súlyosan megsérült *Mocok Péter* pedig a belényesi kórházba szállították.

Ki adhat engedélyt az operációra?

Árvaszéki beavatkozást kért a debreceni kórház.

Nem mindennapi eset foglalkoztatja most a vármegye árvaszéki előadóit, akiknek véleménye kitudja hol fog provokálni új elvi jelentőségű döntést.

Arról van szó ugyanis, hogy *Derecskén* már huzamosabb idő óta betegeskedett *Földesi Róza* 16 éves árvaleány. A múlt héten annyira beteg volt már, hogy gyámja kénytelen volt beszállítani a debreceni kórházba. A kórház orvosai megállapították, hogy a leánynak csontszuja van a balterdében. A baj tehát igen komoly, ha el nem szigetelik, esetleg tovább terjed és a szervezetet megtámadva, föltétlenül az életébe kerül a leánynak.

A kórház igazgató főorvosa kijelentette, hogy a leány életét csak úgy menthetik meg, ha a térden felül amputálják a lábát. A lány gyámja belátta, hogy a gyermek életéről van szó, ellenvetés nélkül egyezett bele a súlyos operációba.

Az operációt tudomására adták *Földesi Rózanak* is, aki felsikoltott a rettenetes hír hallatára és a leghatározottabban kijelentette, hogy nem hajlandó magát alávetni az operációnak.

A kórház a leány kijelentésével szemben tehetetlen volt. Az orvosok összegyűltek, tanácskoztak, de végre is arra a megállapodásra jutottak, hogy még ilyen eset nem fordult elő. A leány élete az operációt kívánta, ebbe a gyám bele is egyezett, de maga a megoperálandó hallani sem akart róla. Az orvosok felelősségük tudatában nem akarták a leányt betegen elbocsátani, de viszont nem akarták meg sem operálni addig, míg valamilyen illetékes hatóságtól nem kapnak erre utasítást.

Ugy oldották meg végül a kérdést, hogy átirták a biharmegyei árvaszékhez, hogy adjon beleegyezést az operációhoz. Az átirat a napokban érkezett meg és okozott érthető feltűnést. Ez volt ugyanis az első eset, amikor bár kiskorú érdekeiről volt szó, de mégis a gyámügyi törvények nem intézkednek az iránt, hogy van-e joga az árvaszéknek az engedély megadásához.

Érdekes vitát provokált a nem mindennapi eset, végül is az az álláspont győzött, hogy a gyám tulajdonképpen mint a szülő helyettese gyakorolhatja a beleegyezés vagy bele nem egyezés jogát és ha a gyám beleegyezett, az esetben az árvaszéknek nincs más teendője mint tudomásul venni a dolgot. Az árvaszék álláspontja különben teljesen megfelelő, mert hogy a gyám a reá bizott kiskorú érdekeit kellőleg védte, azt a kórház is igazolja az által, hogy az operáció elmulasztása esetén a gyermek élete van veszélyeztetve.

Ezek szerint az operáció meg fog történni az operálandó akarata ellenére is, ami elég ritka eset manapság.

Nincs döntés a kórház ügyében.

Ma határoz a kórházi választmány.

Napok óta lázas izgalommal tárgyalják a vármegyén az új közkórház ügyét. Az ajánlattevők nem állanak ki nagyobb izgalmat, mint maguk az illetékes döntő férfiak. És ez nem is csoda. Az ajánlatok nagy tömege ugyanis oly vegyes és oly eltérő árakat tüntetnek fel egy-egy tételnél, hogy szinte bizalmatlanul áll meg mellette a döntőbizottság. Annyi bizonyos, hogy ily fontos kérdése még nem volt a vármegyének.

Tegnap az árlejtési bizottság ült össze és a Schodits Elemér által összeállított pályázatokat vette bonckés alá. Az ülésen dr Wallner Ödön megyei főügyész elnökölt. Részt vett az ülésen Schodits Elemér is. Tekintettel azonban az ügy nagy fontosságára, a bizottság zárt ülést tartott s így nem lehet tudni, hogy miben állapodtak meg.

Az értekezlet után érdeklődtünk Fráter Imrénél, aki a következőket volt szives mondani:

— Ma délelőtt az árlejtési bizottság ülésezett, azonban annak határozatáról nem adhatok felvilágosítást, mert az ügy nagy fontossága így kívánja.

— Hogy egyáltalán történt-e döntés? Annyit mondhatok, hogy nem! Különb holnap, csütörtökön nyilvános ülést tart a kórházi választmány és akkor megtörténik a döntés is.

Schodits Elemér határozottan kijelentette, hogy nincs döntés.

Tudomásunk szerint az államépítészeti hivatalnak is, Schodits Elemérnek is megvannak a maguk javaslatai minden irányban, azonban ezek a javaslatok nagyon eltérők és emiatt nem is került tegnap döntésre a dolog. E szerint a mai kórházi választmány előtt az árlejtési bizottságnak nem lesz javaslata. Minden tekintetben a kórházi választmánytól függ, hogy ki építi fel az új középületet.

A kórházi választmány döntése a 25-én, az az szombaton tartandó rendkívüli megyegyűlésen kerül tárgyalás alá. Itt már azonban a kórházi választmány javaslata valószínűleg változatlanul fog keresztül menni.

A megyegyűlés határozata után még augusztus havában megkezdhetik a kórház építését.

Drágább lesz a kéményseprés.

A szabályrendelet módosítása.

Évek óta huzódó ügy nyer nemsokára befejezést a városházán.

Nagyvárad városa az utóbbi 30 év óta rohamosan fejlődött, a házak úgy a belterületen, mint a periferiákon erősen szaporodtak, természetesen szaporodtak a kémények is. Márcsak az új laktanyák révén tetemesen szaporodott a kéményseprők munkája.

A város elhatározta, hogy az elavult 30 éves kéményseprési szabályrendeletet módosítja és pedig akként, hogy tekintettel a város fejlődésére az eddigi négy kerület helyét öt legyen s az ötödik kerület a városé lenne. Ezenkívül a kéményseprők díjtalanul teljesítsék a nem jövedelmező városi bérházak seprését.

Az így elkészített szabályrendelet tervezetét a belügyminiszter nem hagyta jóvá. Az ötödik kerület felállítását nem kifogásolta a miniszter, de azt határozottan ellenzi, hogy ingyen munkák teljesítésére köteleztesse a kéményseprők. Ezenkívül több apróbb módosítást rendelt el.

A városházán most dolgozzák át a szabályrendelettervezetet.

E szerint a város felállítja az ötödik kéményseprési kerületet és abba bevonja az összes városi középületeket. Ezzel tehát meg lenne oldva a városi középületek seprésének a kérdése, nem ugyan teljesen díjtalanul, hanem mindenesetre sokkal csekélyebb összeggel, mint amennyibe ma kerül a városnak a középületek kéményeinek tisztántartása.

A szabályrendelet módosítása kapcsán szándékozik a városi tanács elintézni a kéményseprők azon kérelmét is, hogy a harminc évvel ezelőtt megállapított kéményseprési díjakat felemeljék. A kérvényben rámutatnak, hogy mennyire megdrágult az utolsó években különösen minden munka; a kéményseprő munkások ma már több mint 100 százalékkal magasabb fizetést kapnak, mint azelőtt.

A város is méltányolja ezeket az indokokat s a méltányosság álláspontjára helyezkedve, a kéményseprési díjaknak 10 százalékkal való emelését iktatja az új szabályrendeletbe.

A tervezet átdolgozásával megbízott rendőrkapitány már ehhez képest készíti a tervezetet.

A tanács különben azt is tervezi, hogy a megüresedő kéményseprői kerületeket, eltekintve az egyik reáljogu kerülettől, a jövőben nem fogja pályázat útján betölteni, hanem városi üzembe veszi az így megüresedő kerületeket.

Fontos intézkedése lesz az új szabályzatnak, hogy a takaréktűzhelyek tisztítását a jövőben is a kéményseprőkkel kell végeztetni, de a söprési díjakat nem a lakóknak, hanem a háztulajdonosoknak kell fizetni.

A szabályrendeletet előbb a tanács, azután a városi közgyűlés tárgyalja.

A vezérkari főnök Bécsben.

Báró hötzendorfi Conrad, a vezérkar főnöke, aki meglátogatta Bécsben betegen fekvő fiát és azután visszatért Innichenbe, ma ismét ideérkezett.

..HIREK

* **Uj prépost.** Kassáról jelentik a Magyar Kurirnak: A király Konrád Lajosnak, kassai városplebánosnak a thenói címzetes prépostságot adományozta. Az új prépostot, aki nyolc hónap óta plebánosa Kassa városának, ez alkalomból hívei és tisztelői melegen üdvözölték. Konrád Lajos Nagyváradon is volt tábori lelkész pár év előtt s itt is általános örömet kelt ez újabb kintüntetése.

* **Debrecen — kikötőváros?** Kalandos tervet közöl egyik fővárosi esti lap. Szerinte megérhetjük néhány év múlva, hogy Debrecenből hajón lehet eljutni akár Konstantinápolyba is. A nagyszabású tervről a következő részleteket jelentik Debrecenből: Már Hieronymi idején foglalkozott a kereskedelemügyi minisztérium a Duna-Tisza-csatorna kérdésével. A Hieronymi tervezte csatornarendszer azonban az Alföld ama részének, amelynek központja Debrecen, egyáltalában nem kedvezne. Így született meg a Debrecen kikötővárossá tételének eszméje. Pavlovits Károly műépítész előadó szerint az urmellék és Kraszna vizeinek rendezésével és szabályozásával, főleg azonban egyes óriás területek lecsapolásával hatalmas víztömeg szabadul föl. Ezt a víztömeget, a jelenlegi tervek szerint, a Berettyó folyóba kívánják átvezetni. A Berettyónak hajózhatóvá tételét a folyóvizek szabályozására vonatkozó törvencikk rendel el, így ha Debrecen a Berettyóval csatorna útján összekötnék, ami könnyen lehetséges, mert a távolság mindössze harmincöt kilométer, — Debrecen már bekapcsolódna a Duna Tisza csatorna körébe. Ez a csatornarendszer egyébként Nagyvárad felől is fejleszthető a Körözs bekapcsolásával. A csatornarendszer ily kiépítésével Erdély is összeköttetést nyerne a nagy vízi forgalommal. Szóval Debrecennek nincs folyó vize, mégis kikötőt sürget, nekünk pedig az is elég, hogy megfelelő nagyságu uszodánk is csak volt.

* **Előléptetések a nagyvárad postán.** A hivatalos lap tegnapi száma szerint a kereskedelemügyi miniszter Göresös Erzsébet, Kajtor Györgyné, Kuczik Ilona, Béres Juliánna, Soltész Ilona, Przibil Regina, Bauer Margit és Szabó Margitot másodosztályu kezelőnökké, Pálffy Irén, Sibert Gabriella, Kuczik Mária, Konrád Gizella és Ritter Richardnét elsőosztályu kezelőnökké nevezte ki a nagyvárad postai- és távirdahivatalhoz.

* **A Bunyitay-liget padjai.** A Bunyitay-liget az egyetlen sétateret Nagyváradnak, ahol már üde, tiszta levegő van, melyet meg nem ront a nagy város közelsége. A szőlőhegyekről áramlik az illatos, tiszta légáramlat, a mezők szénailata, a föld szaga. A város fülledt levegőjéből ide menekülnek estenkint a sétálók százai gyönyörködni a holdfényben csillogó Körözs holdfényes vizén, felüdülni a hűs esti szellőn, melyet a víz hullámai lengetnek. A Bunyitay-liget mindig szebben fejlődő sétateret mindig népszerűbbé válik. Annál feltűnőbb, hogy a város éppen most hanyagolja el ezt a kedves sétateret. Tavaly volt rajta legalább 56 pad, most pedig majdnem félannyi pad van kirakva a li-

getbe. Ezeket a padokat már este korán elfoglalják, úgy hogy a később jövők annyi helyet sem találnak, ahol séta után megpihenhessenek. A közönséget oda kell szoktatni a ligetbe, ez az eljárás pedig elriasztja a közönséget.

* Magyaryalázó diákok. Kedden délelőtt harmincnál több román főiskolai hallgató szállt fel a vonatra Nagyszebenben, haza akartak utazni Romániába. Alig helyezkedtek el a külön kocsiban, előbb esendesen, aztán mind hangosabban kezdtek tüntetni a magyarok ellen. Abugolták Magyarországot, éltették Romániát. A kalauz s az állandóan a vonattal utazó csendőr figyelmeztették őket, hogy moderálják magukat s ne provokálják a hatósági fellépést. Ez azonban csak olaj volt a kedvük tüzeire, mert még otrombábban kezdtek tüntetni, gyalázták Magyarországot s az uralkodót és bottal fenyegették a csendőrt. A vége az lett; hogy a határnál leszállították s a vöröstoronyi határrendőrségre kísérték őket. Innen a nagyszebeni vizsgálóbíró rendelkezésére békisítették őket a nagyszebeni ügyészség fogházába s tegnap már meg is kezdte a vizsgálóbíró kihallgatásukat.

* Nagy tűz Aradon. Arad gyári részében a Fodor és Reisinger cég fatelepén nagy tűz pusztított tegnap éjjel. Éjfél után mindjárt a munkaházban keletkezett a tűz eddig ismeretlen okból, s innen terjedt szét az egész fatelepre még mielőtt a tűzoltók megérkeztek volna. Borzalmasan lobogó lánggal égett a sok száraz fa, közte az aradi új posta palotának tetőszerkezete is. Több órai megfeszített munka után sikerült a tűzoltóknak a szomszédos gyárakat megmenteni, de a fatelep teljesen elpusztult. A kár több mint 15000 korona.

* Anna-bál a Püspök-fürdőben. A régi bál éjszakák forró hangulata, pezsgő elevevénye éled fel a Püspök-fürdőben f. hó 26-án, vasárnap tartandó Anna-bálon. A Püspök-fürdő Anna-báljai rég idők óta fogva híresek, és a táncolni vágyó mind két nembeli fiatalság alig várja, hogy a gyönyörű parkban tartandó virágcsata után a fürdő pompás tánctermeben táncra perdüljön. A táncra a zenét Kakuczi János hírneves erdélyi primás zenekarával szolgáltatja.

* Nagy ribilliót esapott tegnap reggel a Máv. pályaudvaron egy idegbeteg asszony, névszerint *Malcsinek* Imréné, felirónó a vasúti restiben. Nyolc órakor, a legnagyobb forgalom idején beszaladt az állomási ruhatárba, letett az asztalra egy kis csomagot s se szó, se beszéd, elsielt. Néhány perc múlva újra előkerült s retikült, kezdte keresni. Rettentő lármával esküdzött, kiáltozott, hogy ő itt hagyta a retikültjét, benne 200 pengő forintot, 1000 koronás betéti könyvet, óráját, láncát, mindenét s most megfosztották tőle. A ruhatári kezelőnő hidegvérrel igyekezett lecsillapítani, hogy oda nem hozott semmiféle retikült, de hiába. Száz és száz ember gyűlt össze hallgatni a lármát. Végre a zajongó nő tulajdona keresésére indult s pár perc múlva elő is hozta holmiját valahonnan és sietve menekült a tömeg elől, melynek magatartása már fenyegető volt az ostoba gyanúsítás miatt.

* Olcsó hus. A városi hatósági mérszárszék értesíti a közönséget, hogy ma, csütörtökön és vasárnap reggel a *Templomtér*en, Velencén, hatósági hust mér ki különként 70 fillérért.

* Anna-bál a Félix-fürdőben. Előző számunkban már megírtuk, hogy Félix-fürdőn mily nagy előkészületeket tesznek arra nézve, hogy ezt az országos jelentőségű mulatságot kellő fényvel és vígsággal megünnepelhessek. A bál iránt megyeszerte oly nagy az érdeklődés, amelyet még eddig aligha tapasztaltak s ezért a rendezőség nem kimél sem fáradságot, sem költséget, hogy az oda-seregülő közönséget méltóan fogadhassa s a legpompásabb mulatságban részesítse. Szombaton külön vonatok szállítják a vármegye mulatni vágyó közönségét s reggel a nagy tömegben elutazók részére szintén külön vonatok fognak várakozni. A szépség-verseny iránt is nagy az érdeklődés, s már előre találgatják, hogy ki viszi el a „legszebb” pálmáját.

* Egy lapsus esuzott tegnapi számunkba. Cikket írtunk arról, hogy a Társadalomtudományi társaság szociológiai kurzust kezdett az ipariskolai tanfolyamot hallgató tanítók között. Itt azt a kérdést vetettük fel, hogy mi jogon zavarja a csendes tanítói tanfolyamot a Társadalomtudományi Társaság? Mi címen ment oda előadást tartani dr. György Ernő? S ezzel kapcsolatosan megemlítettük, hogy ugyanilyen jogcímen a cirkuszigazgató, vagy a gyepmester is prelegálhat. — Soha nem indítunk hajszát személyek ellen s így egy ügyvédnek egy alant foglalkozási ág képviselőjével való összehasonlítás igazán nem izlésünk szerint való, mert mi az ellenféllel szemben is csak nobilis fegyvereket szoktunk használni. A kellemetlen lapsus tisztán az újságírói, gyors, késő éjszakai munka sajnálatosan torz elírása volt, amit ezuttal le is szögezzünk, mert ezzel tartozunk nemcsak a közönségnek, aki elé soha nem lépünk rendetlen stílussal, de tartozunk magunknak is és a becsületes újságírói felfogásnak is.

* Yoghurt-vállalat Nagyváradon. A „Tiszántúl” mai számához körlevelet mellékelünk, amelyben arról értesül az olvasó, hogy Nagyváradon megalakult az első Yoghurt-vállalat, A Yoghurt, miut fontos táp- és gyógyyszer általánosan ismert csemege, amelynek kitünőségét a legismertebb orvosprofesszorok dicsérik. Eppen ezért szükségesnek tartjuk olvasóink figyelmét különösen is felhívni a cég körlevelére, amely teljes tájékoztatást nyújt a tápszerről s felvilágosítással szolgál annak használati módjáról s arról is, hogy hol és miként rendelhető meg.

* Ingatlan eladás. Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **A legjobb akarattal kérem** győződjön meg a világhírű Rádium Bohémia Japán Roma hegedűhur különlegességeimről Gramofon lemez újdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környei, Fráter nagyszerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő

Ifj. Voszka Ferencz és Társa cipész mesterek
Szilágyi Dezső-utca 6. szám.
! Mértékszerinti megrendelések a legpontosabban. !
Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

RÓZSASZÍNÜNEK LÁTJA A VILÁGOT, ha az „UJVÁROSI DROGUERIÁBA” (Szent László-tér) jár vásárolni. Ez nem reklám, hanem valóság! Próbálja meg!

x A legújabb **párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók. Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x Női fehér vászon fél cipő amerikai forma bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13—70.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziecta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás, hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4-szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x Egy nagy **raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nál.

x **Kiadó lakások.** Szöllős-utca 1/2. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Ujvárosi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6.

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roosevelt Shoe”
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Caillauxné az esküdtek előtt.

Egész Európát érdeklő politikai ügygyé avatták, Caillauxné gyilkossági perét. A tárgyalást kedden folytatták.

Kihallgatták a vádlott nő férjét, Caillauxt, a kiért gyilkolt a felesége.

Nagyon ügyesen mondotta el, hogy akaratlanul is ő birta rá a feleségét a gyilkosságra; a mikor felháborodásában felkiáltott a felesége előtt, hogy „elmegyek és beverem Calmette pofáját!” — ez a kifakadása alkalmas lehetett arra, hogy a feleségében felébreszsze Calmette megtámadásának gondolatát. Hivatkozott Caillaux a jövedelmi adó körül szerzett nagy érdemeire és nagy sikerrel igyekezett a demokratikus szimpatia felkeltésére. A magyar kormánytól Lipscher közvetítésével kapott tizenkétezer frankra is.

A keddi tárgyalás nagy izgalmak között végződött: Caillauxné védője, Labori követelte, hogy olvassák fel a perben, „Document vert“ (zöld okmány) néven emlegetett diplomáciai iratot. Az államügyész ez ellen határozottan tiltakozott, mert a felolvasásból, mint mondotta, az államnak nagy kára származnék. Viszont Labori kijelentette, hogy a zöld okmány nélkül nem tudja védői tisztét teljesíteni. Franciaország közönsége most már kíváncsi arra, hogy mi van a zöld okmányban, mint arra, hogy felmentik-e Caillauxné vagy sem?

A Document Vert (zöld irat) nevű diplomáciai irat Calmette birtokában volt, de halála után testvére átadta Pcincarének, a köztársaság elnökének.

A tárgyalás második napja a hungulatot Caillauxnéra nagyon kedvezővé változtatta és az egész párisi sajtó konstatálja, hogy kétségtelenül nagy mértékben emelkedtek Caillauxné felmentésének esélyei. Csak a Figaró nincsen megelégedve és anynyira megy, hogy Albanel elnököt meggyanúsítja, hogy a tárgyalást pártoskodóan vezeti.

Utlevélhamisítással vádolt segédjegyző.

Tulka községből a tavasz folyamán felűnő sokan vándoroltak ki Amerikába. Még pedig hadkötelesek hagyták el a falut, sőt az országot. A hadköteleseket nem engedik keresztül a határon és Tulkáról mégis mindenki kijutott az újvilágba. Hogy hogyan történhetett ez meg, nemsokára kiderült. Paul Traján, a falu segédjegyzője 40—160 koronáért az utlevelet, egy, már Amerikában élő tulkai polgár nevére állította ki, de a személyleírást helyesen töltötte ki. 19—20 éves fiatal emberek életkorát hamisítva vezette be, 14—15 évet irt a helyes szám helyett.

Huszonnégy tulkai parasztot szöktetett ki Paul Traján. Nem is jöttek volna rá a csalásra, ha egy magyar Amerikából levelet nem irt volna Paulnak, amelyben szemrehányást

tett, hogy dacára 180 korona ajándéknak, a határnál nagyon megzaklatták.

Felettes hatósága kérdőre vonta, majd pedig okirathamisítás és kivándorlásra való csábítás miatt feljelentést adott be ellene. Ember Géza büntetőtanácsa tegnap reggel kezdte tárgyalni az érdekes ügyet. Felolvasták a vádiratot, a melyben mintegy 30 rendbeli hamisításról van szó. Paul Traján, akit dr Fráter Pál véd a vádpontokat egyből egyig letagadta.

Beidéztek mintegy 25 tanut, a kiknek a kihallgatására ma kerül sor. Ítélet ma estére várható.

NYILTÉR

A Donát-féle

kereskedelmi magántanfolyamon

Szeptember hó 1-én nyílik egy új

6 havi kurzus,

ugy fiuk, mint leányok részére a következő tantárgyakra:

Egyszerű, kettős és amerikai könyvvitel. Magyar és német levelezés. Ker. számlán. Ker. ismeretek. Váltó- és ker. jog-ismeret.

Gyors- és gépirás. Szépirás.

Az összes tantárgyakból csak a gyakorlati életben szükséges anyag taníttatik.

A beiratások ma kezdődnek.

és tartanak július 31-ig.

Még 5—6 nyilvános iskolát (közép, vagy polgárit, vagy kereskedelmi) látogató fiu teljes ellátásba felvétetik. — Szigorú felügyelet! Ismétlés! Zongora és hegedű tanítás

Bővebb felvilágosítást nyújt a tanfolyam vezetője:

Donát M. Károly. Szabadság-utca 3

TÁVIRÁTOK

Merénylet egy huszár- kaszárnya ellen.

Zágráb, jul. 22.

(Saját tudósítónktól.) A szlavóniai Indiából jelentik, hogy a huszárkaszárnyát föl akarták robbantani. Az ór a merénylőkre lőtt, de azok elmenekültek.

Nagy tüntetés Orosz- országban.

Pétervár, jul. 22.

Ma óriási tüntetés volt, melyen több mint 50000 tüntető vett részt. A tüntetők 50 villamos kocsit felforgattak. A kivonult kocsak és a

tüntetők között véres utcai harc volt, melyben több százan megsebesültek.

A bécsi hóhér Szerajevóban.

Bécs, július 22.

A bécsi hóhér pár nap óta inkognitóban kura végett Kalrsbadban időzött. Ma távirati parancsot kapott, hogy összes segédeivel és felszereléseiével együtt haladéktalanul induljon Szerajevóba.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	13,32
Buza 1915. áprilisra	— — —	13,40
Rozs októberre	— — —	9,62
Zab októberre	— — —	7,88
Tengeri augusztusra	— — —	7,22
Tengeri 1915. május	— — —	7,07

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	743,50
Osztrák hitelrészvény	—	577,—
4%-os koronajáradék	—	77,75
Osztr. magy. államv.	—	643,—
Jelzálogbank	— — —	373,50
Leszámitoló és pénzváltó	—	448,—
Hazai bank	— — —	263,50
Magyar bank	— — —	450,—
Keresk. bank	— — —	3400,—
Rimamurányi	— — —	552,50
Salgótarjáni kőszén	— — —	629,—
M. Alt. Kőszénbánya	—	943,—
Közuti vasut	— — —	545,50
Városi villamos	— — —	296,50
Adria	— — —	550,—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főgynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főgynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Ha nincs megelekedve szabójával, mert drága vagy rosszul készült vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és T. RSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és megiepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Foglalkozik a bank és takarékpénztár összes ágazataival. A nyári idény alkalmából ajánlja

safe-deposit osztályát

melyben mindenki saját zárja alatt, úgy a nyári idény alatt, mint egész éven át értékpapirjait, ékszereit, okmányait és egyéb megőrzendő tárgyait

biztosan és olcsón

megőrizheti.

A safe-deposit osztály a bankosztálytól elkülönített helyiségben van, mely a legnagyobb biztonság mellett, a legkényelmesebb és legdiszkréttebb kezelést teszi lehetővé.

Bővebb felvilágosítást készséggel nyújtunk intézeti helyiségünkben Bémer-tér 4.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet

12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLERES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jeyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészlről a tagok részére kisebbszertű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészlről, hogy ugyanezen tagok betétek arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOGBANK helyiségében (Bémer-tér, Léway-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpenztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres Takaréék és Segélyszövetkezet

Szőlómoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Felhívás.

Nagyvárad város II-ix választókerület első szavazókörenek az országgyűlési képviselő választókat összeiró bizottsága, az összeirást az adókönyvek alapján is befejezván, felhívom az ezen szavazókörhöz tartozó polgárokat, akik eddig sem a «Tüzoltólaktanyában» sem az adóhivatalban felvétel végett nem jelentkeztek, hogy 1914. július hó 23-án csütörtökön d. u. 5 órától 7 óráig terjedő időben, a városi adóhivatal 14-ik számú szobájában jelentkezzenek annyival is inkább, mert ezen időn tuli jelentkezések a bizottság által figyelembe vehetők nem lesznek.

Dr Tóth Ferenc,
összeiró küldöttségi elnök.

Anna-bál a Félix-fürdőben!

F. hó 25-én, szombaton este tartjuk meg az

Anna-bált

a Félix-fürdő disztermében. A közönségszórakozására

Nagy Tombolát

értékes nyeremény-tárgyakkal, főnyeremény Egy női aranyóra és nagyszabásu tűzijátékot rendezünk confetti- és serpentin csatával egybekötve, melyre t. közönséget meghívjuk.

Vonatok indulnak Nagyvárad állomásról:
Délelőtt 8 óra és 10 óra 01 perckor.
Délután 2 óra, 2 óra 30 perc, 4 óra 50 perc és 5 óra 35 perckor.
Este 8 óra 31 perckor.

Várad-Velence állomásról:
Délelőtt 8:11 és 10 óra 11 perckor.
Délután 2 óra 11 perc, 2 óra 41 perc, 5 óra 01 perc és 5 óra 44 perckor.
Este 8 óra 42 perckor.

Visszautazásra éjjel után 2 óraker különvonal áll a t. közönség rendelkezésére.

Tánc kezdete este 9 óraker. A táncterembe belépti-díj személyenként 1 korona, családjegy 3 személyre 2 korona.

Tisztelettel a Vigalmi-Bizottság.

A *Katholikus Népszövetség* *nagyváradai szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre I korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsön ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnak.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházásítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **allatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét** áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalomra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 82. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Hódító körutra indul az új kőbányai sörfőzde:

**FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R. T.
KŐBÁNYÁN**

Főraktáros: Gilányi-ut 57. szám.
Telefon 398.

A Nagyváradi sör jó és olcsó!

Hasonlítsa össze más sörökkel és **birálja meg**

előítélet nélkül

meg fog győződni arról, hogy

**szükségtelen más
sört drágábban vásárolnia**

Telefon: gyár 439. sz.,
városi iroda 471. szám.

Műszaki harisnyakötőde Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2. (Ausländer férfiszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az új csipke, himzés, harisnya áruház Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel
Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szíves tudomására hozni, hogy **Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő **műköszörüldét** nyitottam.**

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, hus-örögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló pipereszereket, mindennemű acél-árakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zselé- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szíves párfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

**Koller Ágoston mű-
köszörüs**

NÁD

3000 kéve I-ső és II-od osztályu nád eladó. Ára 24 és 22 fillér kévénkint, ab v. állomás Székelyhíd waggonba berakva, vevő ponyváival (12x8 m.) lekötve. Egy waggonba I-ső oszt. kbl. 1000 kéve berakható. Megrendelések a

székelyhídi uradalomhoz
(Biharmegye) küldendők.

77227. II. 1914.

Árverési hirdetmény.

A kir. kincstár tulajdonát képező Laczak Márton és Dezső féle éradonyi 100. számú betétben 1266. 1267. és 1268. helyrajzi szám alatti ingatlanok közigazgatási árverés útján eladandók lévén, az árverés megtartására határidőül 1914. évi július hó 27. napjának délelőtti 9 órája Éradony község hivatalos helyiségébe tüzetik ki.

Kikiáltási ár az összes ingatlanokra 800 és 1200 korona.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át vagy bánatpénz gyanánt kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek Éradony község házánál és a kir. pénzügyigazgatóságnál (Pénzügyi palota II. emelet 20. sz. szoba) megtekinthetők.

Nagyvárad, 1914. július hó 17-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitotta

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerűtlen számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár útján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek útján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligényeit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 4/5 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reális üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

Hirdetések
felvétetnek a kiadóhivatalban.